

Gemensam terminologi och informationsstruktur

Inom vården idag används olika elektroniska journalsystem, som ofta inte kan kommunicera med varandra. Vårdpersonalen använder ibland olika termer för samma sak alternativt samma term för olika saker. Utmaningen ligger i att få personalen att enas om en gemensam terminologi och att få datorsystemen att kommunicera med såväl varandra som med användarna på bästa möjliga sätt.

Målet är att uppnå en sammanhållen elektronisk journalföring där de olika yrkeskategorierna inom vården dokumenterar på ett strukturerat och enhetligt sätt oavsett journalsystem. Genom att använda gemensamma begrepp och termer och strukturera informationen på ett standardiserat sätt kan vi säkerställa att vi menar samma sak och minska dubbeldokumentationen. Vi får också bättre underlag för uppföljning och forskning, vilket i sin tur leder till bättre vårdkvalitet och ökad patientsäkerhet.

En viktig förutsättning för att kunna uppnå ovanstående mål är att börja använda Snomed CT (Systematized Nomenclature of Medicine, Clinical Terms) som en gemensam utgångspunkt för terminologin. När det gäller struktureringen av informationen har Socialstyrelsen utvecklat en nationell informationsstruktur (NI). Med NI och Snomed CT som grund skapas bättre förutsättningar för verksamheterna att utveckla funktionella IT-stöd och standardiserade mallar för dokumentation.

Snomed CT

Snomed CT är ett mycket omfattande begreppssystem som består av drygt 300 000 aktiva begrepp. Socialstyrelsen har med hjälp av professionella översättare och erfarna kliniker, varav fyra från Region Skåne, översatt cirka 285 000 begrepp från engelska till svenska. Den översatta versionen behöver nu kompletteras för att fullt ut motsvara svenska behov. Det behövs även regler och anvisningar för hur begreppen ska användas och hur de förhåller sig till redan befintliga system. Snomed CT är inte tänkt att ersätta etablerade klassifikationer som t.ex. ICD-10 och ICF utan ska istället komplettera dem. Systemen har olika omfattning, syften och användningsområden.

Snomed CT ägs av organisationen IHTSDO (International Health Terminology Standards Development Organisation). För att få använda Snomed CT krävs licens. Den är gratis och utfärdas i Sverige av Socialstyrelsen. Uppdateringar av innehållet i Snomed CT sker två gånger per år. Alla som innehar licens har rätt att vara med och påverka genom att skicka sina synpunkter till Socialstyrelsen som förvaltar innehållet i den svenska versionen av Snomed CT.

Utmärkande för Snomed CT är att varje begrepp har ett unikt ID-nummer som möjliggör utväxling av information mellan olika datorsystem med bibehållet innehåll. Snomed CT finns endast i elektroniskt format och det finns inga definitioner i form av text. Begreppen definieras istället av sina relationer till andra begrepp i ett hierarkiskt system. Det finns begrepp och termer inom 19 olika huvudområden, t.ex. kroppsstruktur, kliniskt fynd, åtgärd, organism och substans.

Snomed CT kommer inte att användas i sin helhet utan delmängder, s.k. urval, kommer att behöva tas fram både nationellt och regionalt/lokalt. Urval är lättare att hantera i IT-system samt enklare att kvalitetssäkra och förvalta. Innehållet i urvalen styrs av användarnas behov av begrepp.

Nationellt fackspråk: www.socialstyrelsen.se/nationellehalsa/nationelltfacksprak/

Nationell informationsstruktur: <http://www.socialstyrelsen.se/nationellehalsa/nationellinformationsstruktur>

IHTSDO och Snomed CT: www.ihtsdo.org